

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžo/55/2014
Identifikačné číslo spisu:	6012200716
Dátum vydania rozhodnutia:	02.12.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6012200716.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členov senátu JUDr. Gabriely Gerdovej a JUDr. Jozefa Milučkého v právnej veci navrhovateľa: L. M., trvale bytom T., okres G. občan O., proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, Kancelária Nitra, Štefánikova trieda 88, 949 03 Nitra, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. 2N 1656/12 zo dňa 19.07.2012, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sp/21/2012-60 zo dňa 29.04.2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sp/21/2012-60 zo dňa 29.04.2013 p o t v r d z u j e.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici potvrdil rozhodnutie odporcu č. 2N 1656/12 zo dňa 19.07.2012, ktorým odporca podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi nepriznal navrhovateľovi nárok na poskytnutie právnej pomoci s odôvodnením, že v zmysle § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. pri posudzovaní bezúspešnosti sporu centrum prihliadne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremĺčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

Krajský súd v odôvodnení uviedol, že po preskúmaní veci zistil nasledovný skutkový a právny stav: Navrhovateľ sa ešte vo Švajčiarsku v r. 2000 zoznámil s občiankou Slovenska, pričom v r. 2002 sa obaja presťahovali na Slovensko a v r. 2005 uzavreli spolu manželstvo. Manželka navrhovateľa W. M. ako občianka Slovenska vr. 2002 nadobudla kúpnu zmluvou domovú nehnuteľnosť v obci Orešany, okr. Topoľčany. Ešte pred uzavretím manželstva navrhovateľ poskytol partnerke, budúcej manželke sumu 85 000,- Eur ako investíciu do spoločného domu. Manželstvo navrhovateľa a jeho manželky bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu v Topoľčanoch v januári 2009, rozsudok nadobudol

právoplatnosť 12.03.2009. Dňa 08.09.2011 podal na Okresný súd v Topoľčanoch návrh na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie 85 000,- Eur s príslušenstvom. Toto konanie však bolo zastavené z dôvodu, že nezaplatil súdny poplatok. Z odôvodnenia odvolania, teda opravného prostriedku navrhovateľa vyplýva, že nepovažuje toto konanie za zastavené, ale iba za obdobu spočívajúceho konania, ktoré sa obnoví, keď doplatí súdny poplatok, resp. prejaví vôľu pokračovať v konaní. Jeho hlavným argumentom a právnym dôvodom na vyžadovanie si sumy 85 000,- Eur od bývalej manželky je skutočnosť, že táto mala písomne prehlásiť, že ak by v budúcnosti došlo k rozvodu manželstva výlučne z jej zavinenia, vyplatí navrhovateľovi peňažnú náhradu za jeho investíciu do jej vlastníctva. Toto prehlásenie navrhovateľ predložil k súdnemu konaniu vo forme naskenovania z monitoru obrazovky počítača, pričom nie je vlastnoručne podpísané. Sám toto prehlásenie označuje ako predmanželskú zmluvu. Odporca v napadnutom rozhodnutí uviedol, že predmetnú pohľadávku nie je možné vymáhať prostredníctvom inštitútu vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, keďže táto finančná hotovosť bola nesporne odovzdaná ešte pred uzatvorením manželstva, čo je možné chápať ako dar zo strany navrhovateľa jeho vtedajšej priateľke, neskôr manželke. Vzhľadom na to, že navrhovateľ daroval dar vr. 2002 pred uzavretím manželstva a manželstvo bolo právoplatne rozvedené dňa 12.03.2009, žiadateľ teoreticky mohol svoje právo na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatniť nasledujúci deň po dni právoplatnosti uvedeného rozsudku. Návrh na vydanie platobného rozkazu však podal až dňa 08.09.2011, teda po uplynutí 2-ročnej lehoty, a teda toto právo sa premlčalo a nie je možné sa ho úspešne domáhať. Odporca poukázal i na ust. § 630 Občianskeho zákonníka (OZ), ktorý umožňuje domáhanie sa vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo k členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy. Takýto dôvod však navrhovateľ nevzniesol. Iný právny dôvod na uplatňovanie si tohto nároku odporca nevzhliadol, a preto mal jednoznačne za to, že nárok je nesporne premlčaný, a preto nebola vylúčená zrejma bezúspešnosť sporu, čím navrhovateľ nesplnil jednu z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc. Krajský súd sa stotožnil s právnym názorom odporcu.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Namietal, že krajský súd sa nedostatočne zaoberal jeho prípadom. Namietal, že nebol vypočutý a nebolo zisťované, aký názor má na vec on. Odporca v konaní vôbec nebol vypočutý a jeho zástupca sa ospravedlnil z neúčasti na pojednávaní. Navrhovateľ uviedol, že nešlo o súdne pojednávanie, ale o poučovanie jeho osoby zo strany sudcu. Procesný postup súdu považuje za nesprávny. Namietal, že poskytnuté peňažné prostriedky bývalej manželke neboli darom, ale investíciou. Nárok podľa neho nie je premlčaný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „O.s.p.“) preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.) a následne po tom, ako bolo verejné vyhlásenie rozsudku oznámené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní pred jeho vyhlásením (§ 156 ods. 3 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), vyhlásil vo veci rozsudok, ktorým podľa § 250ja ods. 3 posledná veta O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihliadne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremĺčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

Je potrebné zdôrazniť, že podľa obsahu administratívneho spisu žalobca nepredložil dôkazy o tom, že je osobou v materiálnej núdzi. Jeho spor o zaplatenie 85.000 € totiž bol riadne začatý na Okresnom súde v Topoľčanoch sp. zn. 7C/291/2012 na základe žaloby, ktorú podal. V tomto type konania nie je procesnou podmienkou obligatórne právne zastúpenie. Z tohto dôvodu najvyšší súd nemá osvedčené, že by nepriznaním bezplatnej právnej pomoci bolo ohrozené právo žalobcu na prístup k súdu a jeho právo na súdnu ochranu. Žalobca sám označuje žiadanú sumu ako vrátenie investície, nejde teda o vec vitálnej záležitosti ako je napr. výživné, nároky z pracovného pomeru, starostlivosť o deti a pod.

Pokiaľ ide o negatívnu podmienku „zrejma bezúspešnosť sporu“ v zmysle § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. je nevyhnutné zdôrazniť, že ide o technický pojem výlučne pre účely tohto konania, ktorý nemôže prejedukovať právne následky pre konanie vedené na Okresnom súde v Topolčanoch sp. zn. 7C/291/2012. Uvedený pojem je demonštratívne vymedzený pojmom „najmä“ a naznačuje taký skutkový stav veci, u ktorého centrum pri dodržaní odbornej starostlivosti pri prvotnej analýze veci postupom due dilligence neodporúča vstúpiť do sporu a hradiť náklady právnej pomoci. Na túto oblasť sa vzťahuje správna úvaha centra, súd pri prieskume zákonnosti neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia v zmysle § 245 ods. 2 O.s.p.

Preskúmaním veci najvyšší súd nezistil vady v procesnom postupe odporkyne ani súdu prvého stupňa. Prvostupňový krajský súd podrobne a vecne správne interpretoval zákonné ustanovenia, a preto na odôvodnenie krajského súdu podľa § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje. Podmienky zisťovania materiálnej núdze sú upravené zákonom a žiadateľ tieto kritéria nespĺňa.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p., § 224 ods. 1, 2 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal v konaní úspech náhradu trov konania nepriznal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.